

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ПОЗАЧЕРГОВА СЕСІЯ

**Стенограма пленарного засідання
25 серпня 2020 року**

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ПОЗАЧЕРГОВА СЕСІЯ

*Стенограма пленарного засідання
25 серпня 2020 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Позачергова сесія Верховної Ради України дев'ятого скликання *(Вівторок, 25 серпня 2020 року)*

Відкриття позачергової сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання	...5
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...5
Внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік»	...13
Прийняття в першому читанні за основу зі скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» щодо надання державних гарантій на портфельній основі та впровадження фінансово-кредитних механізмів забезпечення громадян України житлом»	...21
Прийняття Постанови «Про оголошення конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України»	...26
Інформація про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Депутатська аграрна рада»	...31
Ратифікація: Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором і Кредитної угоди між Україною як Позичальником та Національним банком України як Агентом Позичальника та Європейським Союзом як Кредитором (щодо отримання Україною макрофінансової допомоги Європейського Союзу у сумі до 1 мільярда 200 мільйонів євро)	...31
Фінансової угоди «Європейські дороги України III (Проект «Розвиток транс'європейської транспортної мережі») між Україною та Європейським інвестиційним банком	...37

Фінансової угоди (Проект «Транспортний зв'язок
в Україні – Фаза I») між Україною та Європейським
інвестиційним банком

...42

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ПОЗАЧЕРГОВА СЕСІЯ

*Зал засідань Верховної Ради України
25 серпня 2020 року, 11 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий день, шановні народні депутати! Добрий день, шановні представники засобів масової інформації! Я навіть вже скучив за таким формулюванням. Я радий всіх вас бачити. Прошу зайняти свої робочі місця і приготуватися до роботи.

Шановні народні депутати! У зв'язку з пропозицією Президента України, поданої відповідно до частини другої статті 83 Конституції України, про скликання позачергової сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та згідно зі статтею 11 Регламенту Верховної Ради України сьогодні ми проводимо позачергову сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Прошу приготуватися до реєстрації. Як завжди, нагадую: реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки «За», першої зліва.

Готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 254 народні депутати України. Позачергову сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання оголошую відкритою.

(Лунає Державний Гімн України).

Прошу сідати.

Шановні колеги, насамперед я хотів би вас привітати зі святами, які ми святкували напередодні, – День Державного Прапора України та День незалежності України. Я всіх вас вітаю і бажаю, щоб ви ніколи не забували, для кого і для чого ми працюємо в цьому залі.

Сьогодні у наших колег Ігоря Сергійовича Васильєва та Олександра Олеговича Куницького день народження *(Оплески)*. Я вас вітаю і бажаю успіхів, здоров'я та нових перемог *(Оплески)*.

Шановні колеги, вам всім розданий погоджений порядок денний пленарного засідання позачергової сесії. Проте на засіданні Погоджувальної ради з представниками депутатських фракцій та груп було досягнуто згоди про те, що спочатку будуть виступи від депутатських фракцій та груп – до 3 хвилин, а потім перейдемо до роботи над законопроектами.

Отже, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій та груп. Регламент – до 3 хвилин.

Вельможний Сергій Анатолійович.

Шахов Сергій Володимирович. Будь ласка.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, два дні поспіль ми святкуємо незалежність нашої держави, яку наші батьки відстояли 29 років тому. Заради чого? Заради того, щоб якісь два губернатори наступили на горло Президенту України, якого обирали в 2019 році? Президент України їздить по кордонах і засвідчує, що в нас вже 29 діб є мир. Спікер парламенту прилітає до Луганської області, їздить по всіх селах, селищах, його зустрічають з короваєм, тобто бачить, що в нас є мир. Але губернатори Донецької та Луганської областей вчинили війну, позбавили 500 тисяч українців, які голосували і в 2014 році, і в 2015 році, а в 2019 році обирали гаранта додержання Конституції України Володимира Зеленського, права голосу. То хто сьогодні правий? Той, хто відмінює вибори і лишає конституційного права громадян України в Луганській і Донецькій областях, ошукує український народ, вводить в оману Центральну виборчу комісію, говорячи, що в Сєвєродонецьку та Лисичанську йде війна? Скажіть, будь ласка, коли таке було? Я звертаюся до кожного в цьому залі. Коли закінчиться ця вакханалія?

Сьогодні на рахунках: в Сєвєродонецьку – 200 мільйонів гривень, Лисичанську – 167 мільйонів гривень. Вони добралися до влади, щоб грабувати, зробилися князями. Не можна допускати того, щоб якісь два губернатори грабували Україну і лишали права голосу українців.

Сьогодні в Луганській області відбувається вакханалія – торгівля наркотиками, вирощування на полях коноплі, торгівля живими органами, копанки, руйнування заводів – вирізають останнє, знущання над шахтарями. У Лисичанську дефіцит води, а вони її продають за готівку в «ЛНР». Коли це закінчиться?

Донбас вимагає, щоб негайно відсторонили від посад губернаторів, провели розслідування щодо пожежі, яка була в Луганській області, коли трупи лежали в Смоляниновому, і ніхто за це непокараний, зробили повністю аудит державного бюджету, з якого розікрали мільярди гривень, покарали за введення в оману Президента України, який говорить про мир, та покарали тих, хто робить сьогодні в нашій державі війну.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Колтунович Олександр Сергійович, політична партія «Опозиційна платформа – За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Шановні виборці! Усі ми розуміємо очевидну причину і головний момент того, навіщо нас сьогодні зібрали у цьому сесійному залі, – підняття розміру мінімальної заробітної плати. Очевидно, що ця ідея світла і логічна. Але давайте подивимося, які на сьогодні є економічні передумови для зростання мінімальних фіксованих доходів. А вони, на жаль, плачевні: падіння ВВП – на 11,4 відсотка (І і II квартали), промислового виробництва – понад 8 відсотків, падіння експорту – понад 6 відсотків, сільськогосподарського виробництва – близько 12 відсотків, зростання державного боргу, підняття тарифів і багато інших речей. Тобто економічних передумов для зростання сьогодні заробітної плати немає. А це означає, що за відсутності економічних передумов соціальні реформи перетворюються на антисоціальні. Отже, треба спочатку створити економічні передумови, а потім піднімати заробітну плату. Бо, що таке сьогодні зростання на 277 гривень? Мінімальна заробітна плата – 5000 гривень – реально трохи більше 4000 гривень. Це надзвичайно мало, це не вирішує питання бідності в країні.

Тому наша фракція зареєструвала альтернативний проект закону за авторства Королевської, яким планується підвищення спочатку до, мінімум, 7500 гривень, потім – з поступовим підвищенням. Під це у нас є конкретні економічні законопроекти, які дозволятимуть збільшувати виробництво промислової продукції, сільськогосподарського виробництва, збільшувати обсяги експорту, а найголовніше, збільшувати продуктивність праці всередині країни. Тому що, якщо немає зростання продуктивності праці, зростання фонду заробітної плати, це призводить до інфляції, відображається на збільшенні собівартості продукції, і, як наслідок, на цінах на товари і послуги, вироблені в Україні.

Безумовно, ми підтримуємо ініціативу, яку пропонують щодо мінімальної заробітної плати, бо це хоч якась надбавка. Але, повторюся, на сьогодні вкрай важливо суттєво збільшити мінімальні фіксовані доходи, щоб стимулювати внутрішній споживчий ринок, дати імпульси виробникам товарів і послуг всередині країни. Без цього у нашої країни і в людей, які в ній проживають, немає майбутнього. За 28 років незалежності України – 63,5 відсотка ВВП від 1990 року, а за підсумками цього року це вже буде 60 відсотків. Якщо ми так і далі будемо рухатися, можемо дійти до 0.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція політичної партії «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська. Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Слава Україні! Шановні колеги! Святкуючи незалежність нашої країни, нам варто згадати і наших сябрів, білорусів, які в Мінську, Бресті, Бобруйську, Пінську, інших містах Білорусі здобувають свою незалежність. Переконана, багато із вас і вдень, і вночі стежать за тими подіями. Знаю, багатьох непокоять наслідки тих протестів, це нормально, і насамперед йдеться про російський інтерес у цьому сліді. Але, як би там не було, це їх шлях, білорусів, визначати, кого обирати, з ким товаришувати, мати право не бути битим, закатованим, згвалтованим, утриманим в СІЗО невідомо скільки днів? Нагадую, понад 7000 затриманих, понад 76 зниклих, і це лише та статистика, яка доходить до нас через Інтернет і може бути доступною.

Частина із вас пам'ятає 2004 рік, його дуже активну фазу, ми пам'ятаємо 2014 рік, знаємо, що таке боротися за зміни, скидати з себе цей репресивний режим. Як на мене, ми маємо підтримати наших братів-сябрів у їх прагненні прийти на вибори ще раз, не визнавши, зокрема, українським парламентом вибори, які відбулися 7 серпня. Будь-які залякування майданом – це, безперечно, хвора московська пропаганда. Я хотіла би закликати білорусів не боятися і далі виходити на акції протесту.

Зараз хочу назвати імена та прізвища тих, вони є у відкритому доступі, кого сьогодні вже немає з нами, немає з білорусами.

Олександр Тарайковський – за версією слідства загинув внаслідок вибуху невідомого пристрою, хоча на відеозапису видно, що в нього в руках нічого немає, видно, як він падає від пострілу;

Костянтин Шишмаков – член виборчої комісії – відмовився підписувати сфальсифікований протокол, і був знайдений мертвим. Аж раптом з'ясовується, що це було просто самогубство;

Тіло Микити Кривцова, яке знайшли кілька днів тому, відмовляються видавати родичам, пропонують хоронити його в закритому мішку. Це також, як ви здогадалися, очевидно було самогубство.

Ви знаєте, що в парламенті зареєстрований проект Постанови «Про Заяву Верховної Ради України щодо невизнання легітимності виборів президента Білорусі та неприпустимість насильства проти мирних протестуючих». Прошу винести це питання на порядок денний 1 або 2 вересня. Закликаю Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва зареєструвати

ще одну заяву, щоб парламент міг прийняти рішення. Сьогодні ми маємо проявити солідарність з братами-білорусами, сьбрами, пам'ятаючи про те, що білорус Михайло Жизневський був одним із перших, хто поклав своє життя за нашу свободу, а білорус Микола Ілін – військовий медик, ставши до лав морської піхоти ВМС ЗСУ, загинув за Україну, підірвавшись на вибуховому пристрої.

Слава Україні! Ми підтримуємо вас, наші сьбри – білоруси! Жыве Беларусь! *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Батенко Тарас Іванович, депутатська група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець).* Добрий день, шановні колеги, шановні друзі! Депутатська група «Партія «За майбутнє» приєднується до привітань, які лунають з нагоди 29-ї річниці державної незалежності України. Кожний депутат-мажоритарник, який є членом депутатської групи «Партія «За майбутнє», вважає, що незалежність треба виборювати і відстоювати щодня важкою працею. Як писав великий Іван Франко, треба всім нам жити і працювати так, щоб газдою, а не слугою перед світом стати. Маємо стати господарями, а не слугами когось на власній землі. Наразі ми бачимо ту велику непрофесійну роботу, яку, на жаль, сьогодні демонструють нові обличчя, урядовці на чолі з сьогоднішнім Прем'єр-міністром, який не може подолати жодної кризи і жодного виклику, які сьогодні стоять перед Україною.

Нас хвилює багато речей, громадян України хвилює те, як поширюється Україною коронавірусна хвороба. Ми констатуємо, що на сьогодні Україна за приростом COVID-19 опинилася в першій трійці країн в Європі і на дванадцятому місці серед країн у світі. Ми розуміємо, що уряд не здатен забезпечити дієві механізми боротьби з поширенням цієї хвороби. Сьогодні міністр охорони здоров'я озвучив ті невеликі фінансові можливості, які виборює міністерство в невеликому державному бюджеті, щоб підтримати нашу медичну сферу, наших медиків, хоча б якимись можливими доплатами, щоб вони могли встояти.

Сьогодні, я вважаю, українська економіка перебуває в критичному стані. За перші шість місяців вона впала на 6 відсотків, українська промисловість у цілому котиться активніше, ніж можна було очікувати, падіння української промисловості становить 8 відсотків, а за підсумками року може становити всі 12 відсотків, що може стати одним із найбільших падінь за весь період української незалежності. Український уряд не дає відповіді на питання, як нам подолати економічну кризу.

Разом з тим, в порядку денному на сьогодні ми бачимо наміри влади підняти розмір мінімальної заробітної плати, попри те, що ці наміри носять чисто передвиборчий характер, збільшити зовнішній борг країни. При цьому виділення першого траншу допомоги Європейського центрального банку Європейського Союзу здійснюватиметься лише за умови виконання наших зовнішніх

зобов'язань: задовільний результат виконання програм, узгоджених з Міжнародним валютним фондом, а саме розпродаж за безцінь української землі, продовження знищення медичної сфери країни, скорочення кількості шкіл, заборона лібералізації податкової системи. Цього український парламент не може допустити!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народна депутатка Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

Герасимов Артур Володимирович, вчорашній іменинник. Ще раз вітаємо вас.

ГЕРАСИМОВ А.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановні українці! Учора Марш захисників України зібрав десятки тисяч військовослужбовців, ветеранів, волонтерів, добровольців, сім'ї полеглих захисників України та просто небайдужих громадян, усіх тих, кому Україна завдячує своїм існуванням та можливістю святкувати 29-у річницю незалежності. Цей марш показав, що Україну є кому захистити від російської навали. Цей марш засвідчив, що проукраїнські сили здатні до об'єднання, коли внутрішні вороги загрожують реваншем та капітуляцією.

Напередодні Дня незалежності України «Європейська солідарність» підтримала Меморандум єдності українських сил. Ми закликаємо всі українські сили, всіх патріотів долучитися до підписання меморандуму і єднання, бо загроза для державності нині дуже висока, а з незалежністю не жартують. Уже 28 серпня відбудеться зустріч зовнішньополітичних радників Нормандської четвірки, на якій Росія вчергове спробує загнати Україну в пастку. За останньою інформацією Україну змушують невідкладно переглянути постанову Верховної Ради про місцеві вибори. Тому «Європейська солідарність» вимагає від pana Зеленського чітких відповідей стосовно запланованих переговорів щодо особливого статусу Донбасу та проведення місцевих виборів цієї осені.

До речі, дуже показово, що в День незалежності України Володимир Зеленський так і не наважився присвоїти звання Героя України загиблому морпіху Ярославу Журавлю, якого вище керівництво держави залишило на полі бою. «Європейська солідарність» вкотре закликає присвоїти Ярославу це високе звання посмертно. Це вкрай важливо не лише для його родини, а й для України в цілому.

А тепер щодо сьогоднішнього засідання позачергової сесії. Як гадаєте, навіщо пан Зеленський в черговий раз скликав позачергову сесію Верховної Ради України за лічені дні до початку повноцінної роботи парламенту? Можливо, для негайної протидії епідемії коронавірусу, як цього вимагала наша фракція, бо за останні тижні Україна перетнула позначку у 100 тисяч інфікованих?

Відповідь – ні. Можливо, влада нарешті хоче прийняти пропозицію «Європейської солідарності» щодо страхування життя медиків? Знову – ні. Можливо, Зеленський хоче створити ТСК для розслідування потенційної державної зради серед свого найближчого оточення, бо вже тиждень суспільство обговорює зрив масштабної операції з арешту «вагнерівців», які воювали на Донбасі, але Головнокомандувач ігнорує оприлюднені факти і надає перевагу грі у баскетбол і доставці пошти? Можливо, Зеленський хотів поставити питання про події в Білорусі, побиття мирних демонстрантів та звинувачення на адресу України? Ні. Зеленський зібрав позачергову сесію, щоб показово збільшити мінімалку заради піару перед місцевими виборами. Загалом підняття розміру мінімальної заробітної плати – це добре, але не забуваймо, що некомпетентна влада проїла діру в бюджеті на 300 мільярдів. Усе це доводить управлінське невігластво влади, яке вимагає від нас об'єднання заради України. Час виправляти їх помилки.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко Сергій Володимирович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Добрий день, шановні колеги! Хочу, по-перше, підтримати тих, хто зараз у Білорусі вимагає чесних і справедливих виборів, а по-друге, привітати всіх нас з Днем незалежності України. Що таке українська незалежність? Це добробут українських громадян, нормальний рівень життя, приїзд українців звідусіль до України та життя у своїй країні, праця на благо України. Чи хоч один сьогоднішній законопроект пов'язаний з цими питаннями? Ні, навпаки, нам пропонують абсолютно інший порядок денний – пропонують здачу незалежності України. Зокрема в законопроекті [№ 0055](#) йдеться про те, що ми зобов'язані виконувати меморандум з Міжнародним валютним фондом. Кожний депутат у цьому сесійному залі, який проголосує за ратифікацію законопроекту № 0055, проголосує за меморандум з Міжнародним валютним фондом – ганебний, абсолютно антиукраїнський меморандум. Цим законопроектом нам пропонують втручання в абсолютно внутрішні справи України, зокрема від нас вимагають, щоб ми віддали в управління іноземцям десять наших основних державних підприємств, платили непомірну заробітну плату так званим незалежним членам наглядових рад цих підприємств. Натомість українські громадяни отримують коштів стільки, щоб хоча б вижити.

Усупереч рішенням Конституційного Суду від нас вимагають передати контроль над Вищою радою правосуддя, а відтак над судовою системою, в руки міжнародних спекулятивних кіл.

Від нас вимагають забрати в української держави будь-який вплив на участь у міжнародних закупівлях медикаментів, і це тоді, коли в нас пандемія коронавірусу, коли правоохоронні органи на сьогодні ще не розібралися, куди

пані Уляна Супрун поділа кошти, сплачені в 2017 році на придбання ліків. Від нас вимагають втручання в судову гілку влади. Від нас вимагають відрізати шматки українського суверенітету і передати їх на користь третіх осіб.

Отже, за цей законопроект не можна голосувати. За нього не можна голосувати ще й тому, що відповідно до Закону «Про міжнародні договори України», якщо на ратифікацію подається міжнародний договір, виконання якого потребує прийняття нових або внесення змін до чинних законів України, проекти таких законів подаються на розгляд Верховної Ради разом з проектом закону про ратифікацію і приймаються одночасно. Жодних законів, які прямо передбачені в меморандумі, не подано на розгляд Верховної Ради. Тому цей законопроект є вододілом між тими, хто за справжню, незалежну, суверенну і соборну Україну, і тими, хто віддаватиме Україну на поталу будь-яким міжнародним спекулянтам. Ті, хто проголосує за це, є зрадниками України!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Качура, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Шановні колеги! Шановний український народ! Сьогодні одним із ключових і першочергових питань є підняття мінімальної заробітної плати до 5000 гривень. Наша фракція цілком і повністю підтримує цю ініціативу Президента Зеленського. Нам зараз кажуть, що це не на часі. Ну, давайте почекаємо ще 10 років, і люди далі жебракуватимуть. Колеги на ефірах кажуть, що у прибиральниці не може бути така сама заробітна плата, як у директора школи, не треба піднімати заробітні плати, не робіть цього. Ми вважаємо, що підняття мінімальної заробітної плати – це шлях до соціальної справедливості. У Конституції України зазначено, що Україна є соціальною та правовою державою, і ми, поки знаходитимемося в цьому залі, робитимемо все для того, щоб рівень благополуччя громадян зростає щодня.

За інформацією профільного міністерства прожитковий мінімум для працездатних осіб становить 5149 гривень 34 копійки. Тобто в подальшому нам треба буде збільшувати мінімальну заробітну плату до 6000, а потім до 6500 гривень з подальшим прирівнянням заробітних плат до європейських. Але це можна робити лише в комплексі зі зниженням податкового навантаження для підприємців.

Особисто я вважаю помилковим рішення Верховної Ради про фіскалізацію малих підприємств, яке ми прийняли, коли не було пандемії коронавірусної хвороби, не насувалася економічна світова криза. Зараз нам треба зробити все для того, щоб малий підприємець відчував мінімальне навантаження на

зарплатний фонд своїх працівників, щоб не було проблем в адмініструванні свого бізнесу, не тиснули правоохоронні і контролюючі органи. Це єдиний шлях до того, щоб відбувалася детінізація підприємств, щоб не скорочувалися робочі місця, щоб ми зберегли нашу державу.

Тому сьогодні підтримуємо це рішення, але разом з усіма політичними фракціями нам необхідно випрацювати модель перегляду податкового навантаження для підприємців, яке є надвисоким. Ми повинні прийняти політичне рішення, щоб звільнити підприємців від того ярма, яке сьогодні є в податковій системі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили виступи від депутатських фракцій та груп і переходимо до розгляду питань порядку денного, винесених на позачергову сесію.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, прошу зайняти свої робочі місця і приготуватися до голосування.

Вашій увазі пропонуються проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» ([№ 3963](#)) та альтернативні законопроекти [№ 3963-1](#) та [№ 3963-2](#).

Є пропозиція розглянути дане питання за скороченою процедурою.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

До слова запрошується міністр фінансів України Марченко Сергій Михайлович.

МАРЧЕНКО С.М., *міністр фінансів України.* Шановний Дмитре Олександровичу! Шановні народні депутати та присутні! Вашій увазі пропонується проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», розроблений за ініціативи Президента України. Проектом передбачається поетапне збільшення розміру мінімальної заробітної плати та встановлення її з 1 вересня на рівні 5000 гривень. При цьому буде збережено співвідношення між розмірами посадового окладу працівника 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки та мінімальною заробітною платою, що становила в поточному році 44,5 відсотка.

Для реалізації зазначених ініціатив у проекті змін до Державного бюджету України на 2020 рік передбачено збільшення видатків на 4 мільярди гривень за рахунок економії видатків на обслуговування державного боргу у сумі 3,5 мільярда гривень, яка виникла у зв'язку з відхиленням фактичного курсу національної валюти стосовно іноземних валют порівняно з прогнозним курсом, який було враховано під час підготовки Державного бюджету України на 2020 рік.

Враховуючи запропоноване підвищення мінімальної заробітної плати з 1 вересня до 5000 гривень, передбачено збільшення планових податкових надходжень на 500 мільйонів гривень, у тому числі з податку на доходи з фізичних осіб – на 400 мільйонів гривень, податку на додану вартість – на 100 мільйонів гривень.

Законопроект є збалансованим. Реалізація запропонованих змін стимулюватиме зростання споживчого попиту та дозволить підвищити якість життя громадян за рахунок підняття рівня доходів працюючого населення.

Крім того, будуть створені умови для детінізації заробітних плат, що виплачуються в конвертах, зростуть надходження від ЄСВ на 1,7 мільярда гривень, поліпшиться захист трудових і соціальних прав громадян. Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для представлення альтернативного законопроекту № 3963-1 слово надається його співавтору народній депутатці України Королевській Наталії Юріївні.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Шановні присутні! Дуже символічно, що ми починаємо нашу роботу в новому сезоні з розгляду соціальних питань. Але найголовніше те, що ми маємо прийняти ті рішення, які сьогодні реально допоможуть людям.

«Опозиційна платформа – За життя» наголошує, що не можна піднімати розмір мінімальної заробітної плати, не забезпечивши при цьому відповідного зростання пенсій. Ви створюєте колосальну соціальну прірву: розмір мінімальної заробітної плати буде майже втричі вищий, ніж розмір мінімальної пенсії.

Тому ми пропонуємо терміново розглянути питання щодо перегляду пенсій, підвищення мінімальної пенсії. Звертаємося до Президента: ми готові надати вам законопроекти, зареєстровані в парламенті, зібратися на позачергову

сесію, щоб розглянути одночасно підвищення мінімальної заробітної плати та підвищення пенсій в Україні. Це перше питання.

І друге питання, на яке ми хочемо звернути вашу увагу, – забезпечити відповідне підвищення розміру посадового окладу працівника 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки, тому що сьогодні ви всіх зрівняли. Неважливо, який тарифний розряд у працівника, всі отримують мінімальну заробітну плату. Треба тут навести лад і дати справедливу заробітну плату та справедливу пенсію. Ми вимагаємо підняття мінімальної пенсії, прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати одночасно та зробити розрахунок за всіма тарифними розрядами.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується народний депутат України Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановні народні депутати, громадяни! Чи потрібно піднімати розмір мінімальної заробітної плати? Однозначно, так! Чи є економічне підґрунтя для такого підняття? Це питання до уряду, і шкода, що немає Прем'єр-міністра, який мав би сказати про програму дій уряду.

Нашим альтернативним законопроектом № 3963-2 комплексно вирішуються питання, пов'язані з підняттям розміру мінімальної заробітної плати, захищаються інтереси працівників бюджетних галузей, малого і середнього бізнесу та визначаються додаткові джерела бюджетних доходів для фінансування витрат, пов'язаних з цим прийняттям.

Збільшення розміру мінімальної зарплати до 5000 гривень матиме подвійний вплив на економіку нашої держави. У своєму законопроекті ми пропонуємо встановити, що 1 тарифний розряд за Єдиною тарифною сіткою має дорівнювати мінімальній заробітній платі, а не прожитковому мінімуму. Давайте відійдемо від зрівнялівки.

Також ми пропонуємо зупинити маніпуляції з тарифними розрядами. Розрив між тарифними розрядами ЄТС має бути більшим, як мінімум, на 10 відсотків.

Де брати кошти? Потрібно все-таки оподатковувати зарплати, розмір яких понад 75 тисяч гривень. Це наглядові ради і таке інше. Кабінет Міністрів має це врахувати.

Ми розуміємо, що сьогодні буде підтриманий законопроект Президента. Фракція «Батьківщина» готова його підтримати в першому читанні, але не в цілому. До другого читання ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань бюджету Забуранна Леся Валентинівна.

ЗАБУРАННА Л.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 216, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановний Дмитре Олександровичу! Шановні народні депутати і запрошені! Комітет з питань бюджету розглянув поданий Президентом проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (№ 3963) щодо підвищення мінімальної заробітної плати та альтернативні до нього законопроекти № 3963-1 і № 3963-2. У комітеті опрацьовано зазначені законопроекти з урахуванням висновків Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України та Міністерства фінансів.

Законопроект № 3963 є збалансованим за бюджетними показниками, хоча наразі залишаються ризики щодо виконання доходів загального фонду в подальших періодах року. За оцінкою Міністерства фінансів альтернативні законопроекти призведуть до суттєвого розбалансування державного бюджету. При цьому законопроект № 3963-1 не має завершеного механізму реалізації, оскільки не містить змін щодо показників бюджету, а в законопроекті № 3963-2 не передбачено більшості вказаних у пояснювальній записці положень, вони відображені у пов'язаному з ним законопроекті [№ 3998](#). Окремі положення альтернативних законопроектів є юридично некоректними і не можуть бути предметом регулювання закону про державний бюджет.

Отже, за підсумками розгляду даного питання Комітет з питань бюджету рекомендує Верховній Раді за результатами розгляду законопроекту № 3963 та альтернативних законопроектів № 3963-1 і № 3963-2 у першому читанні проект закону № 3963 прийняти за основу та в цілому як закон з урахуванням техніко-юридичних правок щодо уточнення бюджетних показників відповідно до закону від 14 липня 2020 року [№ 769-IX](#).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи від фракцій та груп: два – за, два – проти.

Шахов Сергій Володимирович.

Бакунець Павло Андрійович.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Дорогий український народе! У ці дні вітаю всіх нас з Днем незалежності України.

Чи потрібно підвищувати заробітну плату? Однозначно, так! Депутатська група «Довіра» одноголосно підтримує ідею щодо підвищення розміру мінімальної заробітної плати. Це правильно, це потрібно і це логічно. Є лише одне запитання: на скільки? 277 гривень – це абсолютний мізер! Адже сьогодні ціни зростають щомісячно, тарифи переглядаються щоквартально, гривня дешевшає. На фоні цього всього розмір мінімальної заробітної плати швидше виглядає, як сухпайок, а не як достойне фінансування життя наших мешканців у нашій державі. Разом з тим, ми всі пам'ятаємо, як деякі державні чиновники, особливо члени наглядових рад державних підприємств, отримують мільйонні премії щомісячно. Це ж ненормально, щоб вся країна працювала лише на мільйонні зарплати кількох чиновників у цій країні, коли сьогодні районні, міські лікарні, школи, дитячі садки до кінця не забезпечені засобами індивідуального захисту, а вже через тиждень наші діти мають іти до школи, щоб вчитися.

Підкреслюю, депутатська група «Довіра» підтримує підвищення заробітної мінімальної плати. Проте ми вимагаємо від влади внести корективи і зменшити захмарні зарплати чиновників до рівня вчителів- та лікарів-професіоналів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лабунська Анжеліка Вікторівна.
Івченко Вадим Євгенович.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Колеги, за підсумками першого півріччя 2020 року падіння промислового виробництва становить – мінус 9,6 відсотка, сільського господарства – мінус 40,2 відсотка за рахунок поганої врожайності ранніх зернових.

Колеги, економічна політика, яку проводить уряд, веде до економічного і соціального краху. Вдумайтесь, в легкій промисловості падіння становить – мінус 16,9 відсотка, у деревообробній галузі – мінус 11,3, у металургійному виробництві – мінус 14,2, у машинобудуванні – мінус 22,2, в автопромі – мінус 30,8. Нам кажуть, що все це через пандемію. А я скажу, що це цинічний обман, тому що падіння промислового виробництва розпочалося ще в минулому році, і уряд нічого не зробив, щоб прибрати ті камені, які заважали розвитку промислового виробництва в Україні. Нам кажуть про 500 тисяч робочих місць, які мають створити, – це теж обман. Натомість понад 500 тисяч людей вже втратили роботу.

Ви сьогодні нам пропонуєте якісь нововведення. При цьому в минулому році в нас було запозичень – 400 мільярдів, в цьому році – 642 мільярди, а в наступному ви пропонуєте – 755 мільярдів. Ви заганяєте країну в боргову яму.

Щодо підняття розміру мінімальної заробітної плати. Зовсім цинічно виглядає, коли ми піднімаємо заробітну плату, а не піднімаємо тарифні розряди. Давайте приєднаємося до мінімальної заробітної плати і будемо піднімати всім іншим. «Батьківщина» в першому читанні проголосує, але в нас є поправки до другого читання саме з цього приводу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович.

Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Кожен у цій залі хотів би, щоб українці отримували більшу зарплату за свою чесну працю. Я також. Але цей законопроект не про зарплати, а насамперед про підняття податків та зборів. Якщо ви маленький ФОП, то вже найближчими місяцями будете платити на 260 гривень більше в місяць за єдиний податок. Зросте і єдиний соціальний внесок – спочатку на 60 гривень у місяць, а через рік вже на 400 гривень. Росте податок на нерухомість – за квартиру площею 100 квадратних метрів ви заплатите на 770 гривень більше. Чи таку допомогу ми обіцяли тим, чії прибутки зараз або 0, або взагалі мінус, які досі тримають робочі місця?

До речі, про робочі місця. Цим законопроектом ви скорочуєте робочі місця. Утримання одного робочого місця на місяць коштуватиме роботодавцю на 340 гривень дорожче, а через рік – на 2200 гривень. І людині буде байдуже, яку зарплату ви встановили на папері – 5, 10 чи 100 тисяч гривень, бо її робоче місце скоротять і вона не отримуватиме зарплати.

Шановні колеги, цей законопроект про популізм. Тому що піднімати базу оподаткування, коли падають економіка, промисловість, в бюджеті дірка в сотні мільярдів, – це популізм. Учора ми святкували День незалежності. Україна 29 років має низькі зарплати через тіньову економіку, тиск на бізнес і популізм. Так ось автор об'єднав все це одночасно. Наша фракція за цю популістичну передвиборчу агонію голосувати не буде.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна, політична партія «Європейська солідарність».

Ніна Петрівна Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Чи має право Верховна Рада розглядати проект закону, яким порушуються декілька законів, у тому числі й Регламент Верховної Ради? Питання є дивним, починаючи від суб'єкта права законодавчої ініціативи, яким став Президент, а не Кабінет Міністрів України з певними розрахунками, обґрунтуванням щодо необхідності саме зараз підвищувати розмір мінімальної заробітної плати з покриттям того дефіциту, який виникає. Тому що виглядає все, як у наперсточників: треба додаткові витрати – ми знайдемо їх за рахунок зменшення обслуговування зовнішнього боргу. Це означає, що секвестр бюджету, який ми провели напередодні, був зроблений невірно. Ви знову макроекономічні показники не обрахували так, щоб ми вам повірили. Ми не віримо вам.

Якщо розглядати всі проблеми на мікроекономічному рівні, то роботодавець має платити більше, при тому що продуктивність праці не змінилася, ринкова кон'юнктура не змінилася, спад економіки продовжується. Хіба можна на спаді економіки піднімати додаткове навантаження на бізнес? Який в них залишається вихід? Підвищувати ціни на товари і послуги. Але ж купівельна спроможність не змінилася. Тому вихід є ще такий: звільняти людей або переходити в тінь. Саме це ви пропонуєте цими законопроектами.

Тому наша політична партія, фракція «Європейська солідарність», голосуватиме в першому читанні лише за умови, що до другого читання ми приймемо прямі норми зменшення податкового тиску на бізнес. Лише тоді можна проводити ці новели. Інакше нічого не вийде, бізнес більше платити не може, такого навантаження більше не витримає.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є бажання виступити з мотивів? Батенко і Королевська. Після цього перейдемо до голосування.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

Увімкніть мікрофон Наталії Юрїївни.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, «Опозиційна платформа – За життя» підтримуватиме цей законопроект, бо розуміє, що сьогодні на часі дати людям все, що можна, щоб їх підтримати. Але, на жаль, таке рішення, це як «с паршивой овцы хоть шерсти клок». Тобто трохи допоможе людям, але не вирішить питання їх соціального захисту.

Тому ми звертаємося до Президента, спікера, всіх фракцій парламенту з проханням терміново комплексно розглянути питання соціального захисту людей. Треба терміново змінювати пенсійну реформу, реально індексувати пенсії,

забезпечити розрахунок сум індексації для всіх розрядів Єдиної тарифної сітки, і тоді люди реально отримають підвищення заробітних плат. Лише комплексне рішення допоможе нашій країні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. «Довіра» вже виступала.

Батенко Тарас Іванович. Будь ласка. Після цього – голосування.

Прошу зайняти свої місця.

БАТЕНКО Т.І. Колеги, цей законопроект – це великий обман. Без лібералізації податкового законодавства – це обман. 277 гривень плюс, коли обіцялося, але не уточнили, коли, – 6500, для людей, простих громадян, без індексації пенсій – це плювок перед виборами. Ви хочете підняти свій рейтинг перед виборами? Навпаки, цим законопроектом ви ще більше його опустите.

Я вважаю, це реальне шахрайство. Депутатська група «Партія «За майбутнє» закликає негайно підвищити розмір мінімальної заробітної плати. Обіцяли 6500, дайте людям 6500 разом зі зміною податкового законодавства.

Де ви будете знаходити кошти? За рахунок яких збільшень надходжень від податків, коли в нас шалене падіння економіки – до 8 відсотків, коли ми фактично збільшуємо державний борг країни, ще більше нарощуємо його, приймаючи різні законопроекти про ратифікацію? Не дуріть людей, реально збільште доходи громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до голосування. Прошу зайняти свої робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» ([№ 3963](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 326.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття в цілому законопроекту № 3963 з урахуванням пропозицій комітету та необхідних техніко-юридичних правок. Прошу підтримати та проголосувати (*Шум у залі*).

Три фракції проти? Шановні колеги, давайте проголосуємо. Хочете зробити більше – зробіть, внесіть законопроекти і проголосуємо, зробимо краще. Спочатку так піднімемо, внесете законопроекти, піднімемо ще.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято. Закон прийнято.

Покажіть по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 231, «Опозиційна платформа – За життя» – 26, «Європейська солідарність» – 0, «Батьківщина» – 0, «Партія «За майбутнє» – 12, «Голос» – 0, «Довіра» – 15, позафракційні – 11. Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про внесення змін до статті 6 Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» ([№ 3659](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник голови Комітету з питань бюджету Трухін Олександр Миколайович.

ТРУХІН О.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 40, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! На виконання рішення Верховної Ради України Комітет з питань бюджету здійснив підготовку до повторного першого читання законопроекту № 3659. Комітетом разом з Міністерством фінансів опрацьовані внесені пропозиції народних депутатів та відповідні зміни, викладені в редакції, поданій вам.

У листі-висновку комітету наведені основні відмінності доопрацьованого законопроекту з урядовим. Зокрема, у доопрацьованому законопроекті передбачено:

доповнити закон новою статтею 6¹, в якій комплексно унормовується питання щодо можливості надання у 2020 році державних гарантій на портфельній основі, і таким чином враховані пропозиції, викладені в рішенні комітету щодо системно пов'язаного законопроекту [№ 3598](#);

виключити запропоновані зміни до статті 6 закону щодо надання державних гарантій для забезпечення виконання боргових зобов'язань «Укргідроенерго» та його звільнення від надання забезпечення і плати за гарантіями;

доповнити закон новою статтею 16¹ про надання права Міністерству фінансів здійснювати за рішенням Кабінету Міністрів понадпланові ОВДП з подальшим придбанням у державну власність, що дасть можливість запустити ринок іпотеки для молодих сімей.

Враховуючи зазначене, Комітет з питань бюджету рекомендує Верховній Раді законопроект [№ 3659-д](#) (доопрацьований) у новій редакції, підготовлений комітетом разом з Мінфіном, за результатами розгляду в повторному першому читанні прийняти за основу та в цілому як закон з урахуванням техніко-юридичних правок щодо уточнення бюджетних показників у додатку зазначеного законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується міністр фінансів Марченко Сергій Михайлович.

МАРЧЕНКО С.М. Шановні народні депутати, дуже важливо, щоб наша країна успішно пройшла економічну кризу, яку спровокувала коронакриза. Нам дуже потрібна ваша підтримка, щоб саме такі законопроекти, як № 3659, були підтримані залом.

За результатами доопрацювання законопроекту пропонується доповнити його нормами, які створюють законодавчі підстави запровадження фінансово-кредитних механізмів підтримки бізнесу, розширення можливостей підприємців залучати кредитні кошти у банківських установах для підтримки в кризовий час або посткризовий для запровадження нових проектів.

Крім цього, законопроектом пропонується запровадити механізм, спрямований на розвиток іпотечного кредитування. За попередніми оцінками на сьогодні понад 650 тисяч сімей має потребу у вирішенні житлових питань, понад 50 відсотків громадян мешкають у перенаселених квартирах та будинках, а близько 70 відсотків житлового фонду є застарілим та таким, що не відповідає сучасним вимогам. Стимулювання зростання попиту на нове житло приведе до зростання обсягів будівництва. При цьому за попередніми оцінками мультиплікатор будівельних робіт для приросту економіки становить близько семи, що в свою чергу підвищить попит у суміжних галузях економіки, зменшить рівень безробіття, зніме соціальну напругу.

Слід зазначити, що під час запровадження карантинних обмежень багато країн світу – Німеччина, Іспанія, Велика Британія, Франція, Італія, Австрія, Норвегія, Данія, Швеція, Польща та інші країни – запровадили подібні механізми державної підтримки. Прошу підтримати зазначений законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи від фракцій та груп: два – за, два – проти. Осадчук.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Прошу передати слово Цабалю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цабаль Володимир Володимирович.

ЦАБАЛЬ В.В., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги! Фракція «Голос» минулого разу не підтримала даного законопроекту в першому читанні, бо послідовно виступає за те, щоб держава могла надавати гарантії на портфельній основі малому і середньому бізнесу. Для чого це потрібно? Під час коронавірусу малий і середній бізнес

залишився за бортом державної підтримки. Фактично держава може підтримати лише великий бізнес, бо процес видачі державних гарантій дуже складний. Тому жоден банк ніколи не візьметься за це, не дасть кредиту малому підприємству, а воно через кризу потребує державної підтримки.

Тоді ми не прийняли цей законопроект у першому читанні, тому що в останній момент до тексту були вставлені норми, які ніякого відношення не мають до надання державних гарантій. Сьогодні комітет доопрацював текст даного законопроекту, і ті норми були видалені. Тому фракція «Голос» підтримуватиме цей законопроект. Закликаю весь зал підтримати його і нарешті почати допомагати малому і середньому бізнесу. Уже вересень, карантин триває понад півроку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приходько Борис Вікторович.

ПРИХОДЬКО Б.В., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 210, Чернігівська область, самовисуванець). Група «Довіра». Даним законопроектом Закон «Про Державний бюджет України на 2020 рік» доповнюється новою статтею 6¹, згідно з якою у 2020 році, за рішенням Кабінету Міністрів та за погодженням з Комітетом з питань бюджету, передбачається можливість надання додаткових державних гарантій. Запропоновані новації є різноплановими, потребують окремого розгляду.

Перше. Стосовно надання державних гарантій для забезпечення боргових зобов'язань ПрАТ «Укргідроенерго». Дана новація дозволить продовжити активну роботу із залучення іноземних інвестицій та реалізувати проекти щодо будівництва відповідних потужностей гідроакумуючих електричних станцій. Повністю підтримуємо необхідність запровадження заходів щодо державного стимулювання даного напрямку.

Є окремі зауваження до змісту законодавчого припису, зокрема щодо того, що «Укргідроенерго» за рішенням Кабінету Міністрів може звільнятися від зобов'язання надавати майнове та інше забезпечення виконання зауважень за держгарантіями.

Друге. Стосовно забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань за портфелем кредитів банків-кредиторів. Сама ідея стимулювання банків щодо кредитування суб'єктів господарювання мікро-, малого та середнього підприємства варта підтримки. Практична реалізація положень даної ініціативи дасть можливість розширити доступ суб'єктів господарювання до кредитних ресурсів. Важливо, що у фокусі даної державної підтримки будуть малі та середні підприємства, які потерпають від відсутності доступу до кредитних ресурсів. При цьому даний напрям підтримки має певні переваги, оскільки запровадження державних гарантій на портфельній основі дозволить запровадити підтримку малого і середнього бізнесу фактично без додаткових видатків...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович.
Власенко Сергій Володимирович.

ВЛАСЕНКО С.В. Шановні колеги, про що насправді цей законопроект. Про дві речі: щодо надання можливості Кабінету Міністрів за погодженням з профільним парламентським комітетом видавати державні гарантії та щодо «Укргідроенерго» і 5 мільярдів гривень.

Стосовно процедури видачі гарантії. Чесно кажучи, я не пам'ятаю, можливо старші колеги мене поправлять, жодного закону, в якому було б чітко визначено, кому надаються державні гарантії, тим паче без будь-якої застави, будь-якого забезпечення, будь-яких гарантії з боку того, хто отримує цей кредит.

Але у мене є ще питання і по суті. Скажіть, будь ласка, а в нас що, атомна енергетика найдешевша енергетика, завантажена на 100 відсотків, що ми зараз фінансуємо на 5 мільярдів «Укргідроенерго»? Скажіть, будь ласка, а хіба ми як держава не експортуємо електричну енергію, що означає, що в нас її забагато, що ми не віддаємо її власним громадянам за нормальні кошти? Натомість замість того, щоб скерувати ці 5 мільярдів гривень на боротьбу з коронавірусом, на підтримку соціальних стандартів, на підтримку малого і середнього бізнесу, який потерпає і від коронавірусу, і від світової фінансової кризи, ми даємо можливості надання державних гарантії за цей кредит. Може, краще ці гроші використати якимось по-іншому, в той час, коли країна має дешеву електричну енергію і її достатньо для забезпечення і власної економіки, і власних громадян.

Хочу нагадати, що попередній законопроект був прийнятий з порушенням Регламенту, оскільки три фракції вимагали його голосування в другому читанні.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приходько Наталія Ігорівна.
Скорик Микола Леонідович.

СКОРИК М.Л., *член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановна президіє! Шановні громадяни України! Шановні колеги! Я приєднуюся до слів поздоровлення з Днем незалежності України, але хочу назвати одну цифру. На сьогодні лише дві країни – Україна та Зімбабве – не досягли рівня реального валового внутрішнього продукту 1991 року. Це, щоб ми розуміли, чого досягли за роки незалежності, коли нас з чимось вітають.

Стосовно законопроекту № 3659. Ми не будемо голосувати за цей законопроект, який сьогодні розглядали на засіданні фракції. Якщо попередній законопроект наша фракція вирішила підтримати за принципом «с паршивой овцы хоть шерсти клок», то даний законопроект не можна підтримувати за такими визначеннями.

Мінфін має право випуску ОВДП понад обсяги (без обмежень), встановлені законом про державний бюджет, для поповнення коштами державної іпотечної установи. Ми повинні розуміти, що живемо в парламентсько-президентській республіці, що парламент має свою контролюючу функцію. Те, що зараз абсолютно непрофесійний уряд Шмигала законопроектами щодо посилення зовнішнього управління нашої держави штовхає нас на чергові борги, на чергові кроки щодо позбавлення України своєї реальної незалежності, – це неприпустимо. Країна не може рухатися шляхом виключно боргів, вона має захищати і будувати свою економіку, має почати шлях індустріалізації власної держави, повернутися до реально нормальної системи освіти, яка була в нашій державі і дозволяла готувати серйозних фахівців, що мали попит в Європі, усьому світі.

Наша фракція не підтримуватиме даного законопроекту, до чого закликає всіх у цьому залі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз Яценко з мотивів, і перейдемо до голосування. Більше немає бажаних виступити?

Прошу запросити народних депутатів до залу.

Яценко Антон Володимирович. Будь ласка.

ЯЦЕНКО А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Дякую, шановний пане спікері. Шановні колеги! Ми зараз спостерігаємо дуже різке падіння ВВП, скорочення інвестицій, і будь-яка нормальна держава має дати гарантії насамперед бізнесменам і розвитку ринків. Тобто цей законопроект треба приймати. Так, можуть бути певні застереження. Але хочу сказати, що це нормальна практика, коли держава стимулює інвестиції. Думаю, ми маємо це підтримати, щоб бізнес не перестав функціонувати остаточно. Давайте підтримаємо, колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Переходимо до голосування.

Прошу запросити народних депутатів до залу.

Поки народні депутати збираються, хочу наголосити, комітет пропонує прийняти даний законопроект за основу та в цілому (*Шум у залі*). Хто проти?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» щодо надання державних гарантій на портфельній основі та впровадження фінансово-кредитних механізмів забезпечення громадян України житлом» ([№ 3659-д](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Скільки фракцій проти прийняття даного законопроекту в цілому? Дві фракції проти.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі поправок і пропозицій та підготовки законопроекту № 3659-д до другого читання. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Постанови «Про оголошення конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України» ([№ 3994](#)).

Шановні колеги, пропонується визнати цей проект постанови невідкладним та скоротити строки внесення проекту постанови... Щось не те ви написали, мабуть. До проектів постанов альтернативні не вносяться, якщо я не помиляюся.

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати і проголосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Необхідно обговорення? Так.

Тоді надаю слово голові підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Корнієнку Олександрю Сергійовичу.

Надайте 4 хвилини – і від авторів, і від комітету.

КОРНІЄНКО О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, доброго дня! Ще раз вітаю всіх українців з Днем незалежності України, з Днем Державного Прапора України. І в такий день, в перший день початку 30-ї річниці нашої незалежності, ми розглядаємо такий доленосний проект Постанови «Про оголошення конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України».

Можна довго говорити про важливість значення символів для держави, як вони виглядають, що ми в цей вигляд вкладаємо. Я хотів би зупинитися на думці Конституційного Суду України, нашого поважного конституційного органу, який в одному із своїх рішень зазначив, що державні символи є підтвердженням факту існування держави, її суверенітету та спрямовані на зміцнення її авторитету. Таким чином, моя особиста думка, до якої, гадаю, долучаться і мої колеги з парламенту, полягає в тому, що розмови про недоречність державних символів, про недоречність їх розгляду чи недоречність прийняття законодавства про них – це розмови про недоречність існування нашої держави. Тому я вірю в те, що Верховна Рада не буде вести таких розмов і ми підтримаємо цей проект постанови.

Історію питання всі знають. Кілька разів проводилися конкурси. Вони закінчувалися певними результатами. Є можливість зараз зібрати також і переможців попередніх конкурсів і оновити цю ідею.

Відповідно до статті 11 Конституції держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури.

А відповідно до статті 20 державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України, Державний Гімн України. Великий Державний Герб України встановлюється з урахування малого Державного Герба України та герба Війська Запорізького.

Головним елементом великого Державного Герба України є Знак Княжої Держави Володимира Великого (малий Державний Герб України).

Ми всі про це знаємо. Однак виключно законами України встановлюється порядок використання і захисту державних символів.

Комітет і я пропонуємо підтримати цей проект постанови, з її текстом ви всі ознайомлені.

Отже, розглядаючи проект постанови № 3994, Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування сьогодні на своєму засіданні прийняв таке рішення.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України «Про оголошення конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України» (№ 3994 від 18 серпня 2020 року), поданий народними депутатами України Разумковим, Стефанчуком, Корнієнком, Ключком, Загоруйко, Чорним, за результатами розгляду прийняти в цілому.

Друге. У разі прийняття проекту постанови за результатами розгляду в цілому запропонувати Верховній Раді України доручити комітету під час підготовки відповідної постанови на підпис Голові Верховної Ради України здійснити її техніко-юридичне доопрацювання спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України.

Просимо підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Прошу передати слово колезі з фракції Івану Крульку.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крулько Іван Іванович. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Насамперед вітаю всіх, всю Україну з Днем незалежності України, який ми відзначали вчора.

Ми знаходимося на 30-му році незалежності України, і ось тепер внесено проект постанови, яким пропонується розробити новий ескіз великого Державного Герба України. Я просив би всіх звернути увагу ось на що, подивіться: я виступаю під Державним Гербом України – Тризубом – гербом Володимира Великого, княжої доби. Це той герб, під яким наші українські солдати захищають державну незалежність на Сході, із цим гербом на грудях вони відбивають російську агресію. Це той самий герб, з яким українські спортсмени виборюють для України олімпійські нагороди, це той герб, який об'єднав всю Україну.

Кожна область має свій герб. Кожне місто має свій герб, який показує специфіку регіону, специфіку міста. Але Державний Герб – Тризуб – лаконічний і довершений, всіх об'єднує.

Хочу нагадати коротку історію. Ось тут, зліва, де зараз сидить фракція «Слуга народу», сиділи комуністи. Їх було багато. І саме тому Тризуб не затвердили як єдиний Державний Герб, адже вони хотіли розмивати державні символи і «совєтчину» впихувати у великий Герб. Тоді це питання відклали. Зараз комуністів немає в цьому залі.

Тому в нас, у фракції «Батьківщина», є пропозиція. З понеділка (і ми ініціюємо цей процес) збираємо підписи за внесення змін до Конституції для того, щоб затвердити Тризуб як знак княжої доби єдиним Державним Гербом України. Не малим, не великим, а Державним Гербом України, який об'єднує всю Україну, а не розколює. Ось така наша пропозиція. І закликаємо саме на цьому об'єднатися і не знаходити нові теми, які Україну не об'єднують, а роз'єднують. Нових дискусій про герб нам не треба. У нас ще багато питань, які треба вирішувати. Краще підвищимо реальну мінімальну зарплату і пенсію для людей, а з гербом у нас розібралися. У нас є один герб, який нас усіх об'єднав.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. М'ялик Віктор Ничипорович.
Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, я вважаю, що цей проект постанови Верховної Ради носить важливий символічний характер, позаяк наступний рік буде роком 30-річчя з часу проголошення державної незалежності України. Як ми знаємо, малий Державний Герб України – Тризуб князя Володимира Великого – було затверджено актом Верховної Ради України на початку лютого

1992 року. І це був час вимушеного важкого компромісу, якого було досягнуто між тодішніми представниками так званого націонал-комунізму і націонал-демократії. У нас за 30 років, очевидно, націонал-демократія остаточно перемогла націонал-комунізм. Але я, тим не менше, вважаю, що ми не повинні обмежувати себе в бажанні мати прекрасний, вишуканий, гармонійний, яким будуть пишатися всі українці, яких за межами України розкидано по куточках світу, великий Державний Герб України, в основі якого лежатиме княжий герб Володимира Великого. Не обмежуйте в цьому геральдику. І я більше того скажу вам: не обмежуйте в цьому парламент. Я вважаю, що парламент як єдиний орган законодавчої влади може брати активну участь у цьому процесі, виписавши чіткі критерії у постанові і беручи безпосередню участь у конкурсній комісії.

Чому ми це рішення адресуємо тільки Кабінету Міністрів України? Я вважаю, що парламент так само на рівні конкурсної комісії міг би допомогти своїми представниками і спільно з серйозними спеціалістами з геральдики, нашим Українським геральдичним товариством, яке нині очолює Андрій Гречило, напрацювати цей вишуканий, прекрасний великий Державний Герб України до 30-ї річниці державної незалежності України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федина Софія Романівна.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово, будь ласка, Володимир В'ятровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович Володимир Михайлович.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Доброго дня, шановні колеги! У нас чергова позачергова сесія, на жаль, не про боротьбу з пандемією, на жаль, не про оборону України, яка протистоїть російській агресії, і навіть не про підтримку сусіднього народу Білорусі, який зараз бореться за демократію. Ми розглядаємо проект постанови про конкурс на кращий ескіз великого Державного Герба України. Нагадаю, це четвертий конкурс, який буде проводитися, якщо ми зараз проголосуємо, після 1991, 1996-1997, 2007-2009 років.

І ще трохи історії, про яку вже говорив мій колега Іван. Справді, звідки взялася ідея великого герба? А вона взялася з того, що комуністам дуже не подобався Тризуб як націоналістичний символ і вони хотіли щось додати до нього, не знаю, можливо, серп і молот. Насправді, хіба теперішній Тризуб не є великим

гербом? Це той герб, який ми запозичили з часів Русі; це той герб, який став державним у часи Української революції 1917-1921 років. Під ним боролися вояки армії Української Народної Республіки, Української повстанської армії, під ним борються сучасні вояки Збройних Сил України.

Свідками чого ми є зараз? Хтось вважає, що можна перетворити День Незалежності на різного роду «попсові» танцюльки; хтось вважає, що можна топтати прапор в День Незалежності; хтось хоче перевернути прапор по фен шуй; хтось хоче поміняти слова гімну; комусь хочеться змінити герб. Колеги, ми не маємо права і не сміємо цього робити. Це символи, які ми отримали від наших предків. І наша місія – зберегти їх і передати нащадкам.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лерос Гео Багратович.

ЛЕРОС Г.Б., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі! Авжеж, герб України є одним із символів незалежності нашої держави. Це дуже добре, що ми знайшли сьогодні час розглянути це питання. Але, на жаль, ми не змогли знайти час розглянути питання про створення ТСК щодо того, що, можливо, представники Офісу Президента вчинили державну зраду.

Я дуже хочу, щоб Державний Герб України символізував надалі нашу незалежність. Але я дуже хочу попросити зал, щоб ми включили до розгляду на наступному засіданні питання про створення тимчасової слідчої комісії з розслідування питання можливої державної зради представниками Офісу Президента України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 3 мотивів – Білозір. Після цього переходимо до голосування. Більше бажаючих виступити немає? Запросіть народних депутатів до зали.

Білозір Лариса Миколаївна.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги! На жаль, попри 29 років незалежності питання державних символів України на сьогодні регулюються тільки Конституцією і виключно постановами, розпорядженнями. І в нас є тільки один проголосований закон, який став чинним, це Закон «Про Державний Гімн».

Хочу підкреслити, що ні герб, ні прапор досі не затверджено парламентом України. І за 29 років дев'ять скликань не спромоглися прийняти закони про держсимволи, є тільки законопроекти.

Тому, оскільки в Конституції прописано великий Державний Герб України, цей проект постанови треба обов'язково підтримати для того, щоб ми змогли вже, можливо, в січні на День Соборності прийняти закон і поставити перед собою амбітну мету – проголосувати закон про державні символи. І для цього потрібна політична воля, підтримка всіх партій і депутатських груп, адже нам потрібна конституційна більшість – 300 голосів.

Група «Довіра» буде підтримувати цей проект постанови. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування. Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про оголошення конкурсу на кращий ескіз великого Державного Герба України» ([№ 3994](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними поправками. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 279.

Рішення прийнято.

Дякую.

Покажіть, будь ласка по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 217, «Опозиційна платформа – За життя» – 19, «Європейська солідарність» – 1, «Батьківщина» – 0, «За майбутнє» – 13, «Голос» – 8, «Довіра» – 13, позафракційні – 8.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного... Оголошення.

СТЕФАНЧУК Р.О., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановні колеги, відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Депутатська аграрна рада». Головою цього об'єднання обрано народного депутата України Богданця Андрія Володимировича.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступне питання – проект Закону «Про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором і Кредитної угоди між Україною як Позичальником та Національним банком України як Агентом Позичальника та Європейським Союзом як Кредитором (щодо отримання Україною макрофінансової допомоги Європейського Союзу у сумі до 1 мільярда 200 мільйонів євро)» ([№ 0063](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається міністру фінансів України Марченку Сергію Михайловичу.

МАРЧЕНКО С.М. Шановний Дмитре Олександровичу! Шановні народні депутати та присутні! До вашої уваги пропонується законопроект «Про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором і Кредитної угоди між Україною як Позичальником та Національним банком України як Агентом Позичальника та Європейським Союзом як Кредитором (щодо отримання Україною макрофінансової допомоги Європейського Союзу у сумі до 1 мільярда 200 мільйонів євро)» (№ 0063), який згідно із Законом України «Про міжнародні договори України» внесено на розгляд Верховної Ради Президентом України.

Отже, 25 травня 2020 року Європейським парламентом та Радою було прийнято рішення щодо можливості надання «виняткової» макрофінансової (кредитної) допомоги країнам Європейської політики сусідства, зокрема Україні, для підтримки зусиль з подолання наслідків кризи, зумовленої поширенням COVID-19.

Таке рішення відкрило можливість для отримання нашою державою пільгового кредитування на суму 1,2 мільярда євро двома траншами по 600 мільйонів євро в рамках нової програми макрофінансової допомоги ЄС. Відсоткова ставка є прийнятною і не перевищуватиме 2 відсотки. Строк погашення кредиту становить не більше 15 років.

Меморандумом про взаєморозуміння визначено передумови виділення коштів, зокрема загальні (виконання зобов'язань, узгоджених між Україною та МВФ; забезпечення незалежності Національного банку та досягнення задовільного прогресу в імплементації Угоди про асоціацію з ЄС, зокрема в частині поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС) та спеціальні для виділення другого траншу допомоги (впровадження узгоджених сторонами заходів у рамках реалізації структурних реформ). Допомога Європейського Союзу є дуже важливою в умовах зниження економічної активності нашої держави внаслідок карантинних заходів. Дякую за увагу. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для доповіді надається голові Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом Климпуш-Цинцадзе Іванні Орестівні.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., *голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом на своєму засіданні розглянув проект Закону «Про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між

Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором і Кредитної угоди між Україною як Позичальником та Національним банком України як Агентом Позичальника та Європейським Союзом як Кредитором (щодо отримання Україною макрофінансової допомоги Європейського Союзу у сумі до 1 мільярда 200 мільйонів євро)» (№ 0063).

Зазначені Меморандум про взаєморозуміння і Кредитна угода, дійсно, підлягають ратифікації Верховною Радою України, і цим проектом закону пропонується їх ратифікувати. Цими договорами визначено, що макрофінансову допомогу може бути надано Україні двома траншами по 600 мільйонів євро кожний, період між наданням яких становить не менше трьох місяців. Надання першого траншу можливе після набрання для України чинності зазначеними міжнародними договорами і досягнення задовільного результату виконання програми, узгодженої між Україною і Міжнародним валютним фондом. А передумовою отримання другого траншу в рамках нової програми макрофінансової допомоги ЄС у сумі до 600 мільйонів євро є виконання низки узгоджених сторонами заходів, у тому числі щодо забезпечення незалежності Національного банку та досягнення прогресу у напрямі імплементації Угоди про асоціацію з ЄС, включаючи поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі. Очікуваний строк погашення кредиту становить 10-15 років. Відсоткова ставка запозичення за новою програмою на строк до 15 років прогнозується на рівні 2 відсотків.

Комітет вважає за доцільне ратифікувати Меморандум про взаєморозуміння і Кредитну угоду. І таке рішення комітету повністю узгоджується з висновком Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України.

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Осадчук Андрій Петрович. Цабаль, так? Андрій Петрович чи Володимир Володимирович?

Цабаль Володимир Володимирович.

ЦАБАЛЬ В.В. Шановні колеги! Дійсно, цей меморандум потрібно ратифікувати. І я всім хочу нагадати, що ці гроші, скажімо так, це було одне з тих джерел фінансування, на які ми розраховували, коли виходили на такий високий дефіцит бюджету в березні-квітні, коли робили секвестр державного бюджету. Але я хочу також нагадати, що коли ми робили цей секвестр, ми на такий високий дефіцит вийшли, незважаючи на те, що ми перезаклали доходи, які зараз недовиконуються більше ніж на 30 мільярдів гривень.

Відповідно, у мене запитання до Міністерства фінансів і до інших. Гаразд, ми зараз ратифікуємо цей меморандум, але в нас досі будуть не до кінця, скажемо так, залатані ті дірки в бюджеті, на які ми уже зараз виходимо. Якими будуть наші подальші дії? Що нам ще треба робити? За рахунок чого ми будемо

покривати цю різницю? За рахунок недовиконання видатків, як це ми уже бачимо, на 50 мільярдів чи за рахунок чогось іншого? Це важливе запитання, на яке, сподіваюся, Міністерство фінансів і Кабінет Міністрів всім нам протягом вересня дадуть відповідь.

Дякую за увагу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна, фракція «Європейська солідарність».

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Сподіваюся, що всі у цій залі, за виключенням хіба що групи друзів дефолту імені Коломойського, усвідомлюють необхідність отримання макрофінансової допомоги від Європейського Союзу у розмірі до 1 мільярда 200 мільйонів євро. Це, на жаль, є критично важливим для абсолютно знесиленої недолугими діями уряду економіки України. Це важливо ще й тому, що це позитивний сигнал для інвесторів, адже програми Міжнародного валютного фонду і Європейського Союзу сигналізують, що країні таки можна довіряти. Це вікно можливостей для виходу на ринки зовнішніх запозичень за низькою ставкою.

МВФ і ЄС насправді хочуть, щоб гроші їм повертали. А отже, країна повинна мати можливість це зробити. І саме для цього вони висувують нам свої умови, а не для того, щоб Сорос заробив гроші. Але і це не головне.

Головне те, що на сьогодні програми МВФ і ЄС фактично є єдиною мотивацією для структурних реформ в Україні. Якби не вимоги МВФ, то не було б «антиколомойського» закону. Якби не вимоги МВФ, то не було б ринку землі. Якби не вимоги МВФ і ЄС, країна загрузла б у повному популізмі.

А найголовнішим у цій угоді є ось що. Якщо влада не вважає за важливе верховенство права і безпідставно переслідує опозицію, знищує реальне розділення гілок влади і незалежність судової системи, якщо владі не потрібні незалежні НАБУ та АМКУ, якщо влада просто імітує інтеграцію в ЄС, то, можливо, хоча б дірка в державній кишені, яку треба залатати, змусить владу щось змінити в підходах до управління державою і до управління Україною, виконуючи якраз ці вимоги Європейського Союзу. Тому ми будемо підтримувати цю угоду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, народний депутат Пузанов Олександр Геннадійович, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Наша фракція буде голосувати проти цього проекту закону, точніше, проти ратифікації цих документів. Я поясню чому.

Якби Європейський Союз нас так хотів підтримати, то він би не нав'язував нам кредит на надзвичайно не вигідних умовах, а навпаки, забезпечував би максимально сприятливу кон'юнктуру на зовнішніх ринках у рамках торгівлі між Україною та Європейським Союзом. Він нівелював би ті дискримінаційні норми, які закладено в поглибленій та всеохоплюючій зоні вільної торгівлі між Україною та ЄС. Подивіться, ми за підсумками шести місяців 2020 року маємо падіння експорту на ринки Європейського Союзу на 17 відсотків, сальдо торгівлі – мінус 5 мільярдів. Це така підтримка нам надається?

Другий момент. У нас же ж політика влади протягом останнього року полягає в тому, що ми збільшуємо зовнішні і внутрішні запозичення. У нас державний борг зріс із 78 до 85 мільярдів доларів. Це як ми так працюємо, що тільки збільшуємо зовнішні борги?

Ще один момент. Державний бюджет – у вас дефіцит становить 300 мільярдів, а будується на 642 мільярди за рахунок знову ж таки запозичень. Це проїдання, це не розвиток. І ті кредити, які ви берете, ви проїдаєте, і в нас не буде майбутнього.

Ще один дуже важливий момент. Що це за такі умови, на яких нам надають кошти? Наприклад, з поміж іншого: запровадження нормативно-правової бази корпоративного управління для державних підприємств, у тому числі щодо оплати. Це наше внутрішнє суверенне питання, а не інструменти зовнішнього управління, щоб нам вказували, яку заробітну плату призначити, чи давали вказівки щодо наглядових рад.

І останній момент. Покращення функціонування ринку газу в Україні – це точно не питання Європейського Союзу. У нас є свої економічні механізми для того, щоб знижувати і суттєво знижувати ціну на газ для населення. І прошу не підтримувати даний проект закону як такий, що не відповідає інтересам України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Власенко Сергій Володимирович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане Голово. Я би хотів з цієї трибуни відповісти фальшивим патріотам, які розказують про таку велику корисність співпраці з МВФ. Це вами призначений міністр фінансів Ярецько, яка була співробітником, по суті, МВФ, зробила таку реструктуризацію, що країна до сих пір, вибачте за таке непарламентське слово, відхаркує все це. Тому не треба нам розказувати казки і не треба маніпулювати – ніяка це не допомога, це звичайний комерційний кредит, тобто гроші, які треба повертати, які надаються під відсотки.

І мова йде не про 1 мільярд 200 мільйонів, а про 600 мільйонів, бо перші 600 мільйонів уряд уже прийняв і вже їх витратив. Тому ми зараз говоримо про те, що під прикриттям цього меморандуму здаються державні національні інтереси за кредит у 600 мільйонів.

Я вже виступав з цієї трибуни і казав про недоліки цього законопроекту. Хочу лише ще раз наголосити, що кожна людина в цьому залі, яка проголосує за цей законопроект, проголосує не лише за цей меморандум, а і за меморандум з Міжнародним валютним фондом. Тобто кожен, хто натискатиме кнопку, повинен це чітко розуміти.

Наступне. За цей законопроект не можна голосувати з абсолютно технічних причин, передбачених Регламентом. У Регламенті Верховної Ради України немає виключень щодо проектів законів про ратифікацію. Тому цей законопроект повинен розглядатися в першому і в другому читаннях. І не треба мені розповідати, як приймалися такі закони раніше. Якщо був консенсус у залі щодо ратифікації, приймали одразу в цілому.

І ще одне. Законом «Про міжнародні договори України» передбачено, що якщо міжнародною угодою передбачено прийняття відповідних законів (а цією угодою, беззаперечно, це передбачено), то одночасно з цим законом треба приймати закони про внесення змін. На жаль, цього немає.

І одна коротка фраза про те, як до нас ставляться оці кредитори, цитую пункт 9 меморандуму: «З метою запобігання порушенням і шахрайству, пов'язаним з використанням цієї допомоги...». Тобто уже презюмується шахрайство, уже презюмується корупція...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі виступили? Батенко, Шахов, після цього переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до зали.

З місця? Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І. Апологетам зовнішньої незалежності, так званої незалежності країни, я хочу сказати, що виявляється незалежність має свою ціну в Україні, її можна розпродувати по шматочках: 600 мільйонів – один шматочок, через три місяці – знову чергові 600 мільйонів. Але ми знову кожного місяця стаємо заручниками зовнішніх управлінь. До яких чергових зобов'язань ми відносимо цей пакет законодавства? Нам вказується, кому Міністерство охорони здоров'я має передати виконання усіх централізованих закупівель лікарських засобів. Уряд України зобов'язується скасувати спеціальний обов'язок суб'єктів ринку природного газу щодо надання послуг з постачання газу для потреб домогосподарств, а це неминуче призведе до зростання ціни на газ для домогосподарств. Україні вказують, що треба робити з активами державних банків, як треба проводити реформу податкової та митної адміністрацій, як реформувати

судову систему за вказівками зовнішніх кредиторів тощо. Може, достатньо? А ми впевнені, що нам нададуть другий транш цього кредиту?

Тому депутатська група «Партія «За майбутнє» закликає не ратифікувати цей меморандум про взаєморозумінні і кредитну угоду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович. Після цього голосуємо. Запросіть народних депутатів до зали.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! Кожен з нас знає, що в нашій державі хронічна хвороба – це дороги, ракова пухлина України. Сьогодні нам потрібні гроші, якими нам хочуть допомогти наші закордонні партнери. Скажіть, будь ласка, хто буде відповідати на сьогодні за те, що водії страждають, люди страждають? Дорогами Луганської області не може проїхати швидко – ями, як могили. Втрапляє карета швидко в яму – дитина може не народитися, з матір'ю може загинути просто у швидкій.

Скажіть, будь ласка, хто тепер проводить аудит тих доріг, які відремонтовано, скільки ми вже позичали для цього гроші? Хто проводитиме аудит тих доріг, які було відремонтовано і з яких по зимі повністю все сходило? Хто буде проводити аудит і хто буде карати тих негідників – чиновників, які крали мільярдами, які й тепер сидять і в Луганській, і в Донецькій областях, у військово-цивільних адміністраціях, крадучи мільярди гривень? Один розпорядник коштів – це губернатор. Хто буде контролювати цю ситуацію?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування. Готові голосувати?

Ставлю пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором і Кредитної угоди між Україною як Позичальником та Національним банком України як Агентом Позичальника та Європейським Союзом як Кредитором (щодо отримання Україною макрофінансової допомоги Європейського Союзу у сумі до 1 мільярда 200 мільйонів євро)» ([№ 0063](#)) в цілому. Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Дякую. Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди «Європейські дороги України III (Проект «Розвиток транс'європейської транспортної мережі»)» між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0055](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

До слова запрошується міністр інфраструктури Криклій Владислав Артурович.

КРИКЛІЙ В.А., міністр інфраструктури України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Насамперед хочу привітати зі святами: Днем незалежності України, Днем Державного Прапора України. Хочу сказати, що українців об'єднують не тільки наші два кольори і незалежність, а також і дороги, які ми активно будуємо в цьому році в рамках президентської програми «Велике будівництво». І тільки за цей рік вже вдвічі більше доріг зроблено і прийнято, ніж за весь минулий рік.

Ще більше якісних доріг ми зробимо завдяки ратифікації Фінансової угоди «Європейські дороги України III (Проект «Розвиток транс'європейської транспортної мережі»)» між Україною та Європейським інвестиційним банком. Відповідний законопроект № 0055 поданий Президентом України, а Фінансову угоду «Європейські дороги України III» між Україною та Європейським інвестиційним банком укладено 22 листопада 2019 року.

Угодою передбачається залучення коштів позики Європейського інвестиційного банку в розмірі 450 мільйонів євро терміном на 25 років. За ці кошти буде капітально відремонтовано 314 кілометрів автомобільної дороги М-05 Київ – Одеса у Черкаській, Кіровоградській, Миколаївській та Одеській областях. Також кошти буде використано на будівництво 23 кілометрів північної об'їзної дороги міста Львова. Це буде дорога першої категорії, яка матиме чотири смуги, три мости, сім шляхопроводів та три естакади. Північна об'їзна у Львові скоротить час проїзду і відведе вантажні потоки від міста.

Одночасно з дорогами, звісно, розбудовуватиметься і сучасна інфраструктура безпеки. Реалізація цього проекту поліпшить стан автомобільних доріг за маршрутами міжнародних транспортних коридорів, підвищить безпеку дорожнього руху на автошляхах, які сполучають...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Владиславе Артуровичу.

До слова запрошується заступник голови Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом Мезенцева Марія Сергіївна.

МЕЗЕНЦЕВА М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Щиро вітаю, шановні колеги, з початком нашої роботи, зі всіма святами, які нещодавно відбулися! Можна поставити цікаве запитання: як поєднати незалежність нашої країни, європейський розвиток і всі свята? Ми можемо сказати, що можна їх поєднати прекрасною європейською майбутньою інфраструктурою, адже новими дорогами, новими автошляхами ми зшиваємо нашу Україну, з'єднуючи

маленькі села, селища, містечка з великими містами-мільйонниками. Сьогодні ми говоримо про важливу ратифікацію, про фінансову угоду, яка вже є третім етапом попередніх намагань розвинути європейські шляхи в нашій країні.

Пан міністр відзначив технічні моменти цієї угоди. А я як членкиня комітету відносин з Європейським Союзом хочу зазначити, що минулого тижня на нашому позачерговому засіданні ми прийняли рішення про підтримку цієї фінансової угоди протоколом № 44 і рекомендуємо її до прийняття Верховною Радою.

Хочу також зазначити, що в цій Фінансовій угоді ми говоримо про довгострокові фінансові горизонти, ми говоримо про 25 років повернення дешевого кредиту. І коли протидіючи нашим намаганням хтось казатиме, що ми маємо достатньо коштів у державному бюджеті, то це не так. Тому в довгостроковій перспективі Фінансова угода з нашими європейськими партнерами може надати нам вже тепер такі можливості.

Також хочу зазначити, що під час планування розвитку України на 2020 рік ми говорили, що 95 відсотків автошляхів нашої країни зношені. Тому на сьогодні заплановано відремонтувати 24 тисячі кілометрів автошляхів. Я думаю, що мажоритарники, які подорожують в регіони, бачать на власні очі всі ці зміни, як і інші українці.

Друзі, давайте підтримаємо цю фінансову угоду і надамо можливість...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Лаба Михайло Михайлович.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня! Також вітаю всіх. Друзі, дійсно, вже багато обговорено. Мінімальні заробітні плати потрібні, дороги потрібні, зшиваємо Україну. Але, на жаль, бачимо, що в перший робочий день від наших колег тут стільки політичних заяв, що достатньо буде на наступні чотири роки. Давайте працювати, друзі, рухатися вперед. Достатньо було полеміки і популістських заяв, просто будемо працювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонова Марія Миколаївна.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Шановні колеги! Я переконана, що ратифікації і цієї угоди, і наступної, яку ми будемо розглядати, є важливими. Але нам треба розуміти, що це угоди не просто про фінансування і вони точно не про «Велике будівництво» від Президента України. Натомість ці угоди є домовленостями, як і ця безпосередньо, яких було досягнуто ще у 2018 році і в яких йдеться про безпеку і про комфорт наших громадян, а також про інтеграцію України в світову, а не лише європейську транспортну інфраструктуру.

Тому ми будемо підтримувати і цю угоду, і наступну. Але водночас я хочу звернути увагу Міністерства інфраструктури і Міністерства фінансів. На жаль, обидві угоди було подано з порушеннями Регламенту. На жаль, переклади, які забезпечують міністерства, були не просто недосконалими, а навіть недолугими. Це призвело до того, що обидві угоди було заново внесені міністерствами, для того щоб Верховна Рада могла їх розглянути.

Я звертаюся до уряду: покладіть край вашій непрофесійності. Найміть уже якихось нормальних адекватних фахівців, які допоможуть вам формувати документи так, щоб не було соромно їх розглядати ані на комітеті, ані на засіданні Верховної Ради. І сподіваюся, що це було останнє порушення правил подання документів, а саме їх подання у такому вигляді. Я як голова комітету хочу заявити, що ми не розглядатимемо наступних угод, якщо вони будуть подані в такому вигляді.

Дуже дякую. А цю угоду прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Чайківський Іван Адамович.

ЧАЙКІВСЬКИЙ І.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 165, Тернопільська область, самовисуванець). Прошу передати слово Батенку Тарасу Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги! Депутатська група «Партія «За майбутнє» вітає і підтримує ратифікацію Фінансової угоди «Європейські дороги України III (Проект «Розвиток транс'європейської транспортної мережі»)» між Україною та Європейським інвестиційним банком, бо ми вважаємо, що йдеться і про регіональний розвиток, і про міжнародний імідж України.

Більше того, ми вважаємо, що ці статті Фінансової угоди, в яких ідеться про надання коштів у розмірі 450 мільйонів євро, джерелом повернення яких будуть кошти державного дорожнього фонду, дуже важливі. Мова йде про ділянку міжнародної автомобільної дороги М-05 Київ – Одеса, а також, що не менш важливо, про північну об'їзну дорогу міста Львова, бо ми звертаємо увагу на те, що на сьогодні місто Львів як місто-мільйонник і місто-мегаполіс кожного дня стоїть в страшних корках, місто в колапсі. І я вважаю, що ця угода дасть

можливість швидшими темпами вирішити питання північної об'їзної (23 кілометри), розвантажити місто в цілому.

Головне питання – якісне освоєння цих коштів і, очевидно, питання вдалого і швидкого повернення цих грошей, щоб не затягувати реалізацію цієї Фінансової угоди.

Наша депутатська група «Партія «За майбутнє» буде підтримувати цей проект закону про ратифікацію Фінансової угоди, як і проект Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди «Транспортний зв'язок в Україні – Фаза І» між Україною та Європейським інвестиційним банком», який стоїть наступним питанням.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бакунець Павло Андрійович.

БАКУНЕЦЬ П.А. Депутатська група «Довіра», Львівщина. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Ратифікація цієї Фінансової угоди, яку підписала Україна і Європейський інвестиційний банк, однозначно допоможе отримати нам вигідний кредит і кошти, за рахунок яких вже тепер розпочинаємо будівництво нових доріг і капітальний ремонт існуючих. А ці кошти ми будемо віддавати аж протягом наступних 25 років і за вигідною кредитною ставкою. Тому це важливо.

І ще сьогодні як депутат-мажоритарник я однозначно радію, адже завдяки цьому вигідному кредиту ми вже в наступному році отримаємо нові якісні дороги – забезпечимо комфорт і безпеку проїзду для наших мешканців. І особливо важливо, що за рахунок цього кредиту ми збудуємо північний об'їзд довкола міста Львова. Це важливо і для мешканців Львова, і для всієї Львівщини, зокрема Яворівщини і Жовківщини, через які проходитиме ця північна об'їзна. Також ми відремонтуємо нашу важливу дорожню артерію – дорогу Київ – Одеса, що також допоможе і покращить добирання від Києва до Одеси. Крім цього, підприємцями, а особливо субпідприємцями, на цих дорогах будуть наші місцеві фірми, а це забезпечить доходи місцевим підприємствам, надходження коштів до місцевих бюджетів і доходи місцевим мешканцям, котрі будуть залучені до робіт.

Тому депутатська група «Довіра» однозначно голосуватиме за ратифікацію цієї угоди. І закликаємо вас, дорогі колеги в залі, також підтримати ратифікацію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Усі бажаючі виступили? Переходимо до голосування. Будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до голосування.

Готові голосувати? Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди «Європейські дороги України III (Проект «Розвиток транс'європейської транспортної мережі»)» між

Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0055](#)) в цілому. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 288.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступне питання порядку денного – проект Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Транспортний зв'язок в Україні – Фаза І») між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0056](#)). Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається міністру інфраструктури України Криклію Владиславу Артуровичу.

КРИКЛІЙ В.А. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Приємно, що урочисте засідання має такі об'єднавчі процеси, як голосування за ратифікацію угод, завдяки яким фінансування буде спрямовано на будівництво ще більшої кількості доріг – доріг європейської якості і безпечних доріг на теренах України.

Законопроект № 0056 спрямований на те, щоб ми отримали фінансування в рамках Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком. Загальний обсяг фінансування – 100 мільйонів євро, з яких 50 мільйонів євро – кошти Європейського інвестиційного банку і 50 мільйонів євро – грантові кошти Європейського Союзу.

Кошти буде спрямовано на будівництво північно-східної ділянки об'їзної дороги навколо міста Тернопіль, також на будівництво трьох багаторівневих розв'язок та двох шляхопроводів у Львівській та Рівненській областях біля Тернополя. Крім того, цими коштами буде забезпечено створення інтелектуальних транспортних систем, для того щоб дороги були не тільки безпечними, а ще й розумними. Це дасть можливість краще забезпечувати безпековий компонент, знижувати рівень аварійності і смертності на дорогах. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для доповіді надається голові підкомітету Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом Вінтоняк Олені Василівні.

ВІНТОНЯК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! До вашої уваги пропонується проект Закону

«Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Транспортний зв'язок в Україні – Фаза І») між Україною та Європейським інвестиційним банком» (№ 0056). Метою прийняття цього законопроекту є отримання, зокрема, грантових коштів у сумі 50 мільйонів євро. Проект закону спрямований на поліпшення економічних, безпекових та екологічних складових транспортного зв'язку в Україні шляхом інвестування в удосконалення серії окремих невеликих дорожніх об'єктів для покращення автодорожнього сполучення у рамках Східного партнерства.

Кошти буде спрямовано на поліпшення автодорожнього сполучення у Західному регіоні України, а саме у Львівській, Рівненській та Тернопільській областях. Крім того, їх буде спрямовано на будівництво розв'язок шляхопроводів і об'їзних доріг, на розробку програм з усунення вузьких місць залізничних перевезень та проведення дослідження можливості створення мережі взаємопов'язаних логістичних центрів та мультимодальних терміналів у найближчих транспортних вузлах, а також пунктах пропуску через державний кордон України та країн ЄС.

Прийняття цього законопроекту потребує видатків коштів державного бюджету на підготовку та співфінансування проекту. Також варто зазначити, що джерелом повернення та обслуговування кредиту на кожний бюджетний рік будуть кошти, які будуть надходити в державний дорожній фонд.

Слід сказати, що кредитна ставка цього кредиту є дуже низькою і становить приблизно 0,5 відсотка, що дуже вигідно для держави.

Комітет Верховної Ради на своєму засіданні прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу і в цілому.

Прошу підтримати ратифікацію цієї угоди. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Необхідне обговорення? Чи можемо голосувати? Можемо голосувати. Добре (*Шум у залі*).

Можемо голосувати... Власенко, 2 хвилини, потім Цимбалюк. І потім можемо голосувати.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. «Батьківщина». Шановний пане Голово, народні депутати! Шановний пане міністре! Я хотів би сказати ось що. Справді, дуже важливим є будівництво об'єктів за рахунок цього кредиту, у тому числі і згаданої об'їзної Тернополя, бо там півроку не можуть завершити шляхопровід і все місто паралізоване. Дуже важливо, щоб все-таки об'їзна була в Тернополі. Але я хотів би, шановні колеги, не тільки міністру, а й Прем'єру і всій владі нагадати, що брати кредити – це одна річ, а треба думати, коли і як їх повертати, щоб не залишати іншим поколінням ці борги.

І наступне питання – це контроль за якістю виконання робіт. Тут колега казав про те, що виконавцями підрядних і субпідрядних робіт будуть вітчизняні

фірми. Також важливо, щоб Міністерство інфраструктури розуміло, що має бути контроль. А у нас виходить така річ, що одні будують і ті самі контролюють. Якість – насамперед.

І я бажаю, щоб усе-таки Міністерство інфраструктури чітко розписало кошти, особливо ті, що ми позичаємо, ефективність їх використання, а також подбало про технічне забезпечення контролю на дорогах. Адже там, де якісні дороги, там, на жаль, підвищується травматизм, збільшується кількість дорожньо-транспортних пригод з важкими наслідками.

Фракція «Батьківщина» підтримує ратифікацію цієї угоди. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди (Проект «Транспортний зв'язок в Україні – Фаза І») між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0056](#)) в цілому.

Будь ласка, підготуйтеся до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 273.

Рішення прийнято.

Дякую. Шановні колеги, порядок денний позачергової сесії вичерпано. Зачекайте, не розходьтесь.

Позачергову сесію Верховної Ради України дев'ятого скликання оголошую закритою.

(Лунає Державний Гімн України).

Дякую, шановні колеги.